

KARTA ZADANIA Z ZAKRESU OCHRONY PRZYRODY

(edycja2017)

1. Tytuł zadania: Ochrona komponentów przyrody trójmiejskich lasów, poprzez skupienie ruchu rekreacyjnego w wybranym miejscu - Gołębiewo.

2. Streszczenie projektu (maksymalnie 2 strony formatu A4):

Projekt ma na celu pozytywnie wpłynąć na ochronę komponentów przyrody trójmiejskich lasów, poprzez skupienie ruchu rekreacyjnego w wybranym miejscu. Docelowo na terenie Nadleśnictwa Gdańsk powinna powstać sieć turystycznych miejsc, atrakcyjnie zagospodarowanych. Dzięki takiemu rozwiązaniu wzrosłaby szansa na zachowanie bogactwa przyrodniczego trójmiejskich lasów.

W ramach niniejszego zadania planujemy wyremontować i zwiększyć atrakcyjność miejsca wypoczynku w Gołębiewie i najbliższej okolicy, na terenie leśnictw Sopot i Renuszewo. Jest to teren już zagospodarowany, terytorialnie położony w granicach administracyjnych Gdyni oraz Sopotu, w bardzo bliskim sąsiedztwie Gdańska. We wspomnianej lokalizacji od strony Gdańska udostępniliśmy drogę do ruchu pojazdami silnikowymi. Stworzyliśmy dwa miejsca wypoczynku z zadaszeniami i kręgami na ognisko, oraz kilka małych leśnych parkingów. Wspólnie z miastem Sopot przygotowaliśmy rekreacyjną pętlę pn. „Pętla Reja”.

Dwa lata temu przy udziale środków Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Gdańsku zainwestowaliśmy w miejsce wypoczynku w północnej części nadleśnictwa, przy jeziorze Borowo. Poprawa jakości urządzeń turystycznych sprawiła, że w sezonie turystycznym miejsce jest oblegane, co bezwzględnie ma pozytywny wpływ na pobliski rezerwat przyrody „Pełcznica”. W tym przypadku również chcielibyśmy zadbać o poprawę jakości wypoczynku, co zachęciłoby mieszkańców Trójmiasta odwiedzających las do przyjazdu właśnie w te konkretne miejsce, tym samym odciążając inne fragmenty lasu.

W skład zadania wchodziłyby:

1. Wymienienie drewnianego ogrodzenia w istniejących miejscach postoju i rekreacji (celem jest wytyczenie strefy udostępnionej).
2. Utworzenie nowego parkingu na około 10 samochodów (nawierzchnia utwardzona kamieniem łamanym), wraz ze strefą wypoczynku (przygotowanie nawierzchni trawiastej).
3. Postawienie nowej małej architektury turystycznej: zadaszenia, ławki.
4. Posadzenie drzew i krzewów owocowych w strefach wypoczynku (rodzime gatunki, tworzące bazę pokarmową dla zwierząt).
5. Postawienie tabliczek dydaktycznych, opisujących gatunki posadzonych drzew i krzewów owocowych oraz przyczynę ich nasadzenia (aspekt edukacyjny podkreślający ważność drzew i krzewów owocowych).

Chcielibyśmy aby miejsce w Gołębiewie było przyjazne również osobom niepełnosprawnym. Planujemy dotrzeć do nich za pośrednictwem mediów społecznościowych i zapytać, co powinno znaleźć się w miejscu wypoczynku.

Do współpracy nad zadaniem zaprosiliśmy Trójmiejski Park Krajobrazowy. Pracownicy parku pomogą nam zagospodarować miejsca wypoczynku, wybrać odpowiednie gatunki roślin do posadzenia oraz przygotowują treść tablic dydaktycznych.

3. Zasięg projektu (obszar na którym będzie on realizowany): województwo pomorskie:

teren Nadleśnictwa Gdańsk – leśnictwa Renuszewo, Sopot. Miejsca odwiedzane przez mieszkańców Trójmiasta i okolic.

4. Status ochronny obszarów/gatunków, których dotyczy projekt:

bezpośrednio – park krajobrazowy

pośrednio – pobliskie rezerваты przyrody (5 szt.), użytek ekologiczny, wszystkie zwierzęta, rośliny oraz grzyby objęte ścisłą lub częściową ochroną gatunkową, występujące w południowej części Nadleśnictwa Gdańsk.

5. Opis problemów/potrzeb/zagrożeń, których rozwiązanie ma wspomóc realizacja projektu. Na jakiej podstawie zostały zdiagnozowane?:

Zdiagnozowanym przez pracowników Nadleśnictwa Gdańsk problemem jest duża presja rekreacyjna na trójmiejskie lasy. Naszym zdaniem zagraża to florze i przede wszystkim faunie tego terenu. Przez rok, licząc od jesieni 2015 roku, prowadziliśmy badania ruchu rekreacyjnego w południowej części nadleśnictwa. Składową tych badań było liczenie osób odwiedzających las. Ze wstępnych wyników wiemy, że codzienne natężenie ruchu rekreacyjnego na wybranych drogach leśnych w okresie jesiennym osiąga poziom 600-800 przejść. W okresie wiosenno-letnim wskaźnik ten jest nawet dwukrotnie wyższy. Położenie aglomeracji trójmiejskiej na granicy z lasem sprawia, że znaczna część mieszkańców odpoczywa właśnie na terenach leśnych. Taka sytuacja powoduje, że trudno jest chronić przyrodę. Mowa tu zarówno o ochronie obszarowej, jak i gatunkowej. Same restrykcje na terenie rezerwatów i innych obszarach nie wystarczają, by ochronić wszystkie komponenty środowiska. Z naszych obserwacji wynika, że ludzie nie stosują się do zakazów. Dla przykładu, często można zaobserwować spacerowiczów poza drogami udostępnionymi w rezerwacie, czy też z psami bez smyczy. Ogromna liczba ludzi codziennie odwiedzających trójmiejskie lasy sprawia, że wyjątkowo trudno jest ochronić zwłaszcza faunę tego terenu. Zwierzyna (jelenie, sarny, dziki) są notorycznie przepłaszane, można powiedzieć, że żyją w ciągłej ucieczce. Część przepłoszonej zwierzyny ucieka z lasu do miasta, często kończąc żywot pod kołami samochodów, tym samym powodując realne zagrożenie dla zdrowia i życia ludzi. Drobne zwierzęta np. płazy, gady, owady giną pod kołami rowerów lub są rozdeptywane. Mając na uwadze zasadę zrównoważonego rozwoju, należy zadbać o zachowanie lasu i jego różnorodności biologicznej dla przyszłych pokoleń. Nadleśnictwo Gdańsk stara się prowadzić zrównoważoną gospodarkę leśną, na którą składają się następujące funkcje: gospodarcza (dostarczanie na rynek ekologicznego surowca), społeczna (udostępnianie lasu dla ludzi) oraz przyrodnicza (dbanie o zachowanie walorów przyrodniczych lasu). Kompromisem pomiędzy dwiema ostatnimi funkcjami jest udostępnianie lasu w sposób przemyślany. To co możemy zrobić, to koncentrować ruch rekreacyjny w wybrane miejsca, tak żeby w pozostałej części lasu panował większy spokój. Realizacja zadania ma wspomóc utworzenie sieci miejsc atrakcyjnie zagospodarowanych turystyczno-edukacyjnie, która spowoduje, że odwiedzający las będą z niego korzystać nie powodując znacznego, wielkoobszarowego obciążenia środowiska. To oznacza lepsze warunki do życia dla zwierząt (zapewnienie spokoju), zmniejszenie skali niszczenia roślin, oraz odciążenie rezerwatów przyrody od nadmiernej presji turystyczno-rekreacyjnej.

Samo zadanie ma nieść również efekt edukacyjny. Modne stało się sadzenie w ogrodach roślin egzotycznych, iglastych, które są niemal bezwartościowe dla zwierząt (przede wszystkim ptaków). Poprzez projekt, który obejmuje posadzenie rodzimych gatunków drzew i krzewów owocowych i postawienie tablic dydaktycznych, chcemy zachęcić mieszkańców Trójmiasta do rezygnacji w ogrodach z sadzonek egzotycznych, na rzecz rodzimych. Uświadomić, że drzewa i krzewy owocowe uzupełniają zimową bazę pokarmową zwierząt i nie są problematyczne tak, jak szybkoorosnące drzewa iglaste.

6. Istniejąca dokumentacja związana z planowanym zadaniem (plan ochrony, ustalone zadania ochronne, inwentaryzacja przyrodnicza, projekt rewitalizacji itp.):

Posiadamy dokumentację związaną z pomiarem ruchu rekreacyjnego w lesie. Wyniki badań, na których opiera się nadleśnictwo, są w trakcie opracowywania przez wiedeński uniwersytet BOKU.

7. Cele realizacji projektu:

7.1 Cel główny: Ochrona komponentów przyrody trójmiejskich lasów, poprzez skupienie ruchu rekreacyjnego w wybranym miejscu.

7.2 Cele szczegółowe:

7.2.1 Ochrona fauny trójmiejskich lasów (zapewnienie spokoju poprzez skoncentrowanie w kilku wybranych miejscach jak największej liczby osób odwiedzających las).

7.2.2 Ochrona flory trójmiejskich lasów (zminimalizowanie skutków wydeptywania poprzez kierunkowanie ruchu turystycznego w wybrane miejsca).

7.2.3 Odciążenie pobliskich rezerwatów przyrody, poprzez tworzenie miejsc atrakcyjnych, ciekawie zagospodarowanych pod kątem turystycznym i edukacyjnym.

7.2.4 Umożliwienie społeczeństwu wygodnego kontaktu z przyrodą, eliminowanie barier dla osób niepełnosprawnych, łączenie wypoczynku z edukacją (za pośrednictwem nasadzeń drzew i krzewów owocowych oraz tablic dydaktycznych).

8. Opis stanu przygotowania projektu do realizacji (wydane decyzje i pozwolenia, podpisane umowy, zrealizowane etapy przygotowawcze itp.)

Projekt w fazie planowania.

9. Doświadczenie osób/ zespołu realizujących zadanie:

Osoby, które będą realizowały projekt, to pracownicy Nadleśnictwa Gdańsk oraz Trójmiejskiego Parku Krajobrazowego. Specjaliści z zakresu ochrony przyrody, edukacji, turystyki, budownictwa oraz doświadczeni pracownicy terenowi, którzy od lat realizują podobne projekty.

10. Metody realizacji zadania

Po zakwalifikowaniu wniosku do dofinansowania rozpoczniemy procedury związane z: przygotowaniem projektu nowego parkingu, otrzymaniem niezbędnych pozwoleń i wyłonieniem wykonawców. Jedna firma zajmie się przygotowaniem nawierzchni pod nowe miejsce wypoczynku (parking i trawa), druga wymianą i postawieniem nowych elementów z drewna (ogrodzenia, ławki, zadaszenia). Za pośrednictwem mediów społecznościowych zapytamy osoby niepełnosprawne, co powinno znaleźć się w miejscach wypoczynku na terenie Gołębiewa. Postaramy się wdrożyć w życie, w miarę możliwości finansowych, chociaż część postulatów. Pracownicy TPK, po konsultacji z pracownikiem nadleśnictwa, przygotowują treść tablic edukacyjnych. Wspólnie posadzimy drzewa i krzewy owocowe. Wydruk plansz dydaktycznych zlecimy oddzielnej firmie.

11. Data rozpoczęcia i zakończenia realizacji zadania:

Rozpoczęcie prac po otrzymaniu informacji o zakwalifikowaniu wniosku do dofinansowania i przyjęciu przez nadleśnictwo warunków WFOŚiGW w Gdańsku. Przewidywany termin to: koniec pierwszego kwartału 2017 roku. Zakończenie realizacji zadania: 30 listopada 2017.

12. Etapy realizacji projektu (harmonogram realizacji zadań):

- II połowa marca – przystąpienie do prac nad nowym parkingiem (projekt, pozwolenia), rozpoczęcie prac nad treścią tablic dydaktycznych oraz doбором gatunków drzew i krzewów owocowych;
- kwiecień/maj – wymiana ogrodzeń, postawienie nowych ławek, zadaszeń itp. (wyłonienie wykonawcy);
- czerwiec – wyłonienie wykonawcy na nowy parking;
- lipiec/sierpień – wykonanie prac budowlanych;
- wrzesień/październik – posadzenie drzew i krzewów owocowych, montaż tabliczek dydaktycznych;
- listopad – rozliczenie zadania.

13. Wskaźniki (prosimy wymienić wymierne rezultaty i produkty projektu):

- 1 nowy parking na około 10 samochodów, z miejscem wypoczynku (trawa, drzewa, krzewy, ławki).
- Odnowienie drewnianej infrastruktury w istniejących miejscach postojowych i rekreacyjnych (od trzech do sześciu miejsc, w zależności od budżetu).
- Postawienie dwóch nowych zadaszeń turystycznych i likwidacja lub renowacja starych (w zależności od zastanej sytuacji – stopień dewastacji w 2017 roku).
- Posadzenie kilkunastu drzew i krzewów owocowych.
- Postawienie kilku tabliczek dydaktycznych, w liczbie odpowiadającej liczbie posadzonych gatunków.

14. Niemierzalne efekty ekologiczne projektu:

Niemierzalnym efektem ekologicznym projektu będzie zapewnienie większego spokoju zwierzynie i ptakom oraz zmniejszenie śmiertelności chronionych gatunków małych zwierząt, ponadto zminimalizowanie presji na rezerwaty przyrody położone w południowej części nadleśnictwa oraz mniejsze niszczenie roślin w wyniku deptania. Efektem będzie również wzrost świadomości mieszkańców Trójmiasta w kwestii istotnej roli, jaką pełnią w środowisku drzewa i krzewy owocowe.

12. Przeszkody na jakie można natrafić podczas realizacji projektu (np. opóźnienia w realizacji poszczególnych etapów projektu, trudności w osiągnięciu zamierzonych wskaźników)

Przeszkodą na jaką możemy natrafić są opóźnienia w realizacji poszczególnych etapów spowodowane np. niekorzystnymi warunkami atmosferycznymi lub przedłużającymi się postępowaniami administracyjnymi. Inną niezależną od nas przyczyną opóźnień mogą być przypadki losowe np. niedyspozycje zdrowotne pracowników nadleśnictwa lub TPK. Wyżej wymienione przeszkody raczej nie zagrażają realizacji całego projektu w terminie. Mogą spowodować przesunięcia w harmonogramie realizacji zadań, co uwzględniliśmy na etapie niniejszego wniosku.

Trudności w osiągnięciu zamierzonych wskaźników mogą nastąpić po otrzymaniu małej kwoty dotacji. Rozwiązaniem problemu może być uzgodnienie stron, że projekt nie zostanie wykonany w pełnym zakresie.

13. Sposoby monitorowania przebiegu zadań i oceny założonych efektów i wskaźników.

Postępy w realizacji zadań będą sprawdzane przez pracownika odpowiedzialnego za projekt. Teren będzie monitorowany przez leśniczych oraz Straż Leśną. Z ich relacji będziemy wiedzieli, czy potrzeby zostały zapewnione oraz na jakim poziomie kształtuje się ruch turystyczny w porównaniu do lat poprzednich. W południowej części nadleśnictwa nieustannie pracuje pięć liczników ruchu. Zebrane z nich dane pomogą ocenić, jak rozkłada się obciążenie środowiska i czy zaszły jakieś zmiany w stosunku do roku 2016.

14. Planowana promocja projektu i uzyskanych efektów zadania:

Informacja o przystąpieniu do działań i przede wszystkim promocja efektów opierać się będzie o stronę internetową Nadleśnictwa Gdańsk oraz profil nadleśnictwa na portalu Facebook. Roześlemy informację o efektach do lokalnych mediów (Radio Gdańsk, Dziennik Bałtycki). Oprócz tego efekty zadania będą promowane przez kolejne lata przy okazji uczestniczenia nadleśnictwa w różnego rodzaju kampaniach z udziałem mediów, np. filmy edukacyjne, audycje radiowe, materiały prasowe.

15. Partnerzy przy realizacji projektu:

Partnerem może być inna organizacja, instytucja, jednostka samorządu, firma, a także osoba fizyczna. Należy dołączyć umowę partnerską, porozumienie lub list intencyjny, w którym są określone obowiązki Partnerów.

L.p.	Partner	Rola partnera w projekcie
1.	Trójmiejski Park Krajobrazowy	pomoc w zagospodarowaniu miejsc wypoczynku, wybraniu odpowiednich gatunków roślin do posadzenia oraz przygotowanie treści tablic dydaktycznych
2.		
3.		

16. Dodatkowe informacje o projekcie:

16.1 Czy zadanie jest elementem większego projektu (nazwa projektu, przez kogo jest realizowany)?

Zadanie nie jest elementem większego projektu.

16.2 Czy podobne zadanie było już realizowane na obszarze objętym projektem? Jeżeli tak, prosimy podać jakie były jego efekty oraz uzasadnić obecna konieczność realizacji zadania, jeżeli nie prosimy podać czy podobne zadanie było realizowane na innym obszarze i opisać jego efekty)?

W Gołębiewie kilka lat temu utworzyliśmy dwa miejsca wypoczynku z parkingiem i możliwością rozpalenia ogniska (dotacja WFOŚiGW w Gdańsku), a także kilka miejsc postoju pojazdów. Są to tereny, z których bardzo chętnie korzystają mieszkańcy Trójmiasta. Obecnie, w sposób naturalny elementy z drewna zaczęły próchnieć, a częściowo uległy dewastacji i wymagają naprawy lub wymiany. Wniosek o dotację składamy, mając na uwadze doświadczenie sprzed dwóch lat, kiedy to przy udziale środków WFOŚiGW w Gdańsku zainwestowaliśmy w miejsce wypoczynku w północnej części nadleśnictwa, nad jezioro Borowo. Poprawa jakości urządzeń turystycznych sprawiła, że w sezonie turystycznym miejsce jest oblegane, co bezwzględnie ma pozytywny wpływ na pobliski rezerwat przyrody „Pełcznica”. W tym przypadku również chcielibyśmy zadbać o

poprawę jakości wypoczynku, co zachęciłoby mieszkańców Trójmiasta odwiedzających las do przyjazdu właśnie w te konkretnie miejsce, tym samym odciążając inne fragmenty lasu.

16.2 Czy wnioskodawca zakłada kontynuację projektu po zakończeniu realizacji zadania zgłoszonego na Konkurs? W jaki sposób będzie utrzymywana trwałość efektów projektu?

Zakładamy utrzymanie przygotowanej infrastruktury, bieżące naprawy i konserwację, a w przyszłości stworzenie kolejnych miejsc, których zadaniem będzie odciążenie w istotny sposób całego las z nadmiernej presji rekreacyjnej.

17. Szczegółowy budżet projektu:

Lp.	Element projektu	Koszt jednostkowy*	Ilość	Koszt całkowity	Termin realizacji	Źródło finansowania
1	Budowa miejsca postojowego - przygotowanie: powierzchni pod parking dla około 10 samochodów, z uwzględnieniem osób niepełnosprawnych (roboty ziemne, przygotowanie nawierzchni) oraz zieleni (podłoże, trawa).		1 szt.	75 314	marzec - sierpień 2017	Nadleśnictwo Gdańsk + WFOŚ
2	Przygotowanie projektu nowego parkingu.		1 szt.	7 000	marzec 2017	Nadleśnictwo Gdańsk
3	Wykonanie ogrodzenia wokół nowego parkingu oraz wymiana zniszczonego w istniejących miejscach postoju pojazdów i rekreacji .		około 1000 m	36 900	kwiecień - sierpień 2017	WFOŚ
4	Wykonanie zadaszeń turystycznych, ławek, stelaży do tabliczek.		2 zadaszenia, kilka ławek, około 10 tabliczek	5 000	Kwiecień – maj 2017	WFOŚ
5	Drewno do wykonania infrastruktury turystyczno-edukacyjnej.			5 000		Nadleśnictwo Gdańsk
6	Zakup drzew i krzewów owocowych (oraz ziemi i kory).			10 000	Wrzesień 2017	WFOŚ
7	Wydruk tablic dydaktycznych.		10 szt.	2 000		WFOŚ
	SUMA:			141 214		

WKŁAD NIEPIENIĘŻNY						
1	Koordinacja projektu, część umowy o pracę.	900	9 miesięcy	8100		
2	Księgowy, część umowy o pracę.	900	6 miesięcy	5400		
3	Pracownik nadleśnictwa ds. budowlanych, część umowy o pracę.	900	3 miesiące	2700		
4	Specjalista ds. edukacji w TPK, część umowy o pracę.	900	7 miesięcy	6300		
5	Specjalista ds. turystyki w TPK, część umowy o pracę.	900	2 miesiące	1800		
6	Specjalista ds. ochrony przyrody w TPK, część umowy o pracę.	900	2 miesiące	1800		
7	Sadzenie drzew i krzewów owocowych.	150	10 osób	1500		
8	Koszty dojazdów pracowników do miejsca realizacji zadania	120	10 dojazdów	1200		
	Suma:			28 800		

* / - gdy istnieje możliwość jego określenia

.....
pieczęć firmowa wnioskodawcy

.....
podpisy i pieczętki imienne osób uprawnionych do reprezentacji wnioskodawcy